

Výzkumné centrum DaR, Oddělení dějin středověku,
Historický ústav AV ČR

a

Oddělení pro kmenologii
a intelektuální dějiny raného novověku
Filosofický ústav AV ČR

pořádají
dne

13. dubna 2023

WORKSHOP

ROLE EXEMPEL V LITERATUŘE ČESKÝCH ZEMÍ MEZI STŘEDOVĚKEM A RANÝM NOVOVĚKEM

Pracovní setkání si klade za cíl prohloubit mezioborovou diskusi o problematice významů, přenosů a funkcí exemplů v literatuře českých zemí od 13. do 16. století. Pozornost budeme věnovat výchozí tezi, že ve středověku se pomocí exemplů předávala primárně v rodinném prostředí moralistní schémata, coby vzory společensky přijatelného chování a hodnot. Opakované vyprávění či rozvíjení exemplových příběhů následně ovlivnilo vznik, formu a obsah různých literárních žánrů, ať už se jednalo o naučná a edukativní díla, příručky nebo mirákula na cestě od středověké epiky k mravoučným příběhům a bajkám. V rámci kulatého stolu se soustředíme i na proměny exemplů a jejich funkcí v předbělohorském období; zejména na vliv reformačních hnutí a technologických inovací, které si nárokovaly širší společenský dopad. Vzhledem k tomu, že v českých zemích jsou doložitelná vernakulární exempla (německá, staročeská) již od konce 13. století, pozornost budeme věnovat jejich vztahům s latinskou a vernakulární tvorbou.

Pracovní setkání se zaměří na následující tematické okruhy:

- 1. Syžety exemplových příběhů**, pro něž jsou charakteristické zejména postavy a jejich genderově či jinak definované role, a rovněž diskurz „odlišení dobrého a špatného chování/rozhodování“, včetně jeho transformace v raném novověku.
- 2. Recepte a adaptace exemplů**, ve smyslu antických a židovských paralel v křesťanské tvorbě na straně jedné a následně přejímání exemplů v katolické a protestantské literární tvorbě; resp. jejich intertextové vztahy, proměny významů a funkcí exemplů.
- 3. Medialita exemplů** zohlední zejména formáty předávání exemplů, včetně jejich ústního tradování.

Místo konání:

Zasedací sál Historického ústavu AV ČR
Prosecká 809/76, Praha 9

Kontakty:

Doc. PhDr. Dana Dvořáčková-Malá, Ph.D.
dvorackova@hiu.cas.cz

Doc. PhDr. Lucie Storchová, Ph.D.
storchova@flu.cas.cz